

स्थानीय शासन सचालनमा जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका विषयक जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखहरुको लागि आयोजित दुई दिवसिय अभिमुखीकरण कार्यक्रम

२०७८ अषाढ २१ र २२ गते, धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक

कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

श्री संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा
सिंहदरवार, काठमाण्डौ ।

पृष्ठभूमि,

बि.सं. २०७८ साल बैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीयतहको निर्वाचनमा नव निर्वाचित नगरपालिका प्रमुख र उपप्रमुख तथा गाउँपालिका अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष सदस्य रहने जिल्ला सभाले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ को दफा ६ को ५ मा व्यवस्था गरिए अनुसार जिल्ला समन्वय समितिको लागि सम्बन्धित जिल्ला सभाका सदस्यले एक जना प्रमुख, एक जना उपप्रमुख, कम्तीमा तीन जना महिला र कम्तीमा एक जना दलित वा अल्पसङ्ख्यक समुदायका व्यक्तिलाई निर्वाचित गर्ने प्रावधान अनुसार बाजुरा जिल्ला बाहेक ७६ जिल्ला समन्वय समितिहरूको गठन भईसकेको छ।

यसरी निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरूको लागि पदवहाल गरे लगत्तै प्रचलित ऐन कानूनमा व्यवस्था भएका काम, कर्तव्य र अधिकार संगै संघीयताको कार्यान्वयनमा कसरी जन प्रतिनिधिले कार्यसम्पादन गर्नुपर्छ भन्ने विषयबस्तु सहितको अभिमुखिकरण गोष्ठी मिति २०७८ आषाढ २१ र २२ गते दुई दिवशिय कार्यक्रम जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपाल संगको समन्वयमा धुलिखेलमा आयोजना गरियो ।

कार्यक्रमको उद्देश्य

यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य जिल्ला समन्वय समितिको संविधानको धारा २२० को ७ मा उल्लेख भएका कार्यहरू कार्यान्वयन गर्ने क्रममा स्थानीय पालिकाहरूको कार्य सम्पादनमा सहजिकरण, समन्वय र जिल्ला स्थित कार्यरत संघ तथा प्रदेशका कार्यालय, परियोजनाहरूको अनुगमन लगायतका कार्य गर्न क्षमता विकास गर्ने ।

नव निर्वाचित जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूलाई नेपालको संघीय शासन प्रणाली, तीन तहको सरकारको कामको बाँडफाँड तथा जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार बारे जानकारी दिई कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक ज्ञान शिप र क्षमता विकास राष्ट्रिय विकासको मुलधारमा प्रभावकारी संस्थाको रूपमा कार्यगर्न सक्षम बनाउने ।

पालिकाहरूमा संघ र प्रदेशबाट जाने अनुदानका आयोजनाहरूको अनुगमन र प्रतिवेदनका लागि निम्न कार्य गर्न जिल्ला समन्वय समितिहरूको क्षमता विकास गर्ने :

- स्थानीय पालिकाहरूलाई आयोजना तयारी तथा श्रोत पहिचान र परिचालनमा सहजिकरण गर्ने,
- प्रस्तावित कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुने वर्गको क्षमता विकास गरी कार्यान्वयनमा योगदान दिन प्रेरित गर्ने,
- संचालित परियोजनाका सरोकारवाला संग समन्वय र सहकार्यका लागि समन्वय गर्ने,
- परियोजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनको अनुगमन तथा पृष्ठपोषणका लागि संघ तथा प्रदेशका सरोकारवालालाई प्रतिवेदन तथा पृष्ठपोषण गर्ने,
- महासंघले वार्षिक प्रतिवेदनको संयोजन गरी संघ सरकारका निकायमा प्रस्तुत गरि सार्वजनिक गर्ने ।

अभिमूर्खिकरण कार्यक्रमको विवरण

पहिलो दिन २०७६।०३।२१ गते

पहिलो दिन विहानको चिया खाजा पश्चात ८:१५ बाट कार्यक्रमको औपचारिक सुभारम्भ गरियो । श्रीमान् सचिव सुरेश अधिकारीज्यूको अध्यक्षता रहेको उक्त सत्रमा जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालका उपाध्यक्ष श्री शान्तिरमण वाग्ले तथा कार्यक्रमस्थल रहेको काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाका जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख श्री दिपक कुमार गौतमलाई डायसमा आसनग्रहण गराईएको थियो । कार्यक्रमको संचालन मन्त्रालयका उपसचिव एवं राष्ट्रिय कार्यक्रम व्यवस्थापक श्री चिरन्जिवी तिमसिनाले गर्नु भएको थियो । उद्घाटन सत्रमा सह सचिव डा. गोपी खनालले स्वागत मन्तव्यमा ७७ वटै जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखहरुलाई एक आपसमा परिचय हुन जिल्ला समन्वय समितिको संचालनका लागि विद्यमान ऐन कानून लगायत जिल्ला समन्वय समितिको भूमिकाका लागि मन्त्रालयबाट भएका प्रयासबारे अवगत हुने तथा जिल्ला समन्वय समिति महासंघले तयार गरेको विगत ५ वर्षका अनुभव र कार्यसम्पादनबारे जानकारी लिने उद्देश्यले यस किसिमको गोष्ठी आयोजना गरेको बताउनु भएको थियो ।

कार्यक्रममा कार्यक्रमस्थल रहेको काभ्रे जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख दिपक कुमार गौतमले आफुले पद भार ग्रहण गरेको २० दिनमै सबै जिल्ला समन्वय समिति प्रमुखहरु र संघीय मामिला मन्त्रालय संग साक्षात्कारको अवसर जुटाईदिएकोमा मन्त्रालय र जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपाललाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आफुले २० वर्ष विद्यार्थी आन्दोलनमा लागेर सरकारलाई प्रश्न सोध्ने स्तरबाट अहिले आफु जवाफदिने दायित्वमा पुगेको अवस्थामा कसरी क्रियाशिल हुने भन्ने हुटहुटी भएको छ भन्दै राजनीति बुझ्ने कुरा रहेछ, गर्ने हैन जस्तो लाग्छ । जनताको लागि कसरी सेवा दिने भन्ने विषयमा ७७ जिल्ला प्रमुखहरुलाई आगामी पाँच वर्षका लागि जिल्ला विकासको मास्टर प्लान बनाएर काम सुरु गरौं भन्दै आफु कार्यालयमा १० बजे देखि २:०० बजे सम्म बस्ने र २ बजे देखि जनताको कामको लागि संघीय मन्त्रालयमा खट्ने योजना बनाएको सुनाउनु हुँदै धुलिखेल पर्यटकिय नगरीमा उपस्थित सबैलाई हार्दिक स्वागत गर्नुभयो ।

जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालका उपाध्यक्ष एवं तनहुँ जिल्ला समन्वय समितिमा पुनःनिर्वाचित प्रमुख श्री शान्तिरमण वाग्लेले आफूले पहिलो कार्यकाल पनि विताएको तर यस्तो किसिमको ७७ वटै जिल्लाका प्रमुखहरूलाई एकै ठाँउमा मन्त्रालय बोलाएर आयोजना गरेको गोष्ठीमा सहभागि हुने पहिलो अनुभव भएको भन्दै मन्त्रालयलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्नु भएको थियो । मन्त्रालयमा उहाँले दुई तहको चुनाव जितेर आएको प्रतिनिधिलाई जनतासंग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा काम गर्ने अवस्था छैन त्यसको लागि मन्त्रालयले के निर्देशन र व्यवस्था गर्न सक्छ ? दिगो विकास लक्ष्यको कार्यान्वयन र त्यसको अनुगमनमा जिल्ला समन्वय समितिलाई भूमिका दिनुपर्छ यसका लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन हुनुपर्छ । सुशासन कमजोर भएको अहिलेको अवस्थामा सेवाप्रवाह कमजोर भएको र नजराना बिना काम भएन भन्ने जनगुनासो बढेको अवस्थामा जिल्ला समन्वय समितिलाई राज्यले भूमिका दिन सक्नुपर्छ । त्यस्तै स्थानीय पालिका र जिल्ला समन्वय समितिबीचको सम्पर्क समन्वय आन्तरिक लेखा परिक्षण गर्ने भूमिका जिल्ला समन्वय समितिलाई दिनु पर्छ । यसका लागि प्रदेशको प्रतिनिधि समेत रहने गरी संयन्त्र बनाउन मन्त्रालय संग आग्रह गर्नुभयो ।

उद्घाटन सत्रमा समापन मन्त्रालय राख्दै मन्त्रालयका सचिव श्री सुरेश अधिकारीले सबै निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूलाई हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना, देश र जनताको हितमा कार्य हुन सक्नु भन्दै उहाँले यो कार्यक्रम नितान्त तपाईंहरूकै हो भन्दै मन्त्रालयले यस्ता कार्यक्रमको सहजिकरण मात्र गरेको हो । जिल्ला समन्वय सम्बन्धी ऐनकानून व्यवस्थाबारे जानकारी दिने र जिल्लाहरूमा रहेका चासो, मुद्दाहरूबारे जानकारी लिने र आवश्यक सहजिकरण गर्ने छ भन्दै यसका लागि आवश्यक जनशक्ति र स्रोत जुटाउन मन्त्रालयले सहयोग गर्छ भन्नुभयो । ७७ वटै जिल्लामा ३ महिनाभित्र प्राविधिक इन्जिनियर खटाई सक्ने । क्रमशः जिल्ला समन्वय समितिलाई प्रभावकारी भूमिकाका लागि सहयोग र सहकार्य गरेर अगाडि बढ्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

दुई दिवसिय कार्यक्रमको कार्ययोजना निम्नानुसार बनेको थियो

क्रम संख्या	समय	पहिलो दिन
१	८:०० देखि ८:००	विहानको चिया नास्ता तथा सहभागि को दर्ता
२	८:१५ देखि १०:००	उद्घाटनसत्र

३	१०:०० देखि ११:३०	पहिलो सत्र: नेपालको संघीय ब्यवस्था, जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समिति को गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार, कानूनी ब्यवस्था र कार्यान्वयनको अनुभव, श्रीमान सचिवज्यू सुरेश अधिकारी
४	११:३० देखि १:००	जिल्ला समन्वय समितिको परिचालन र जिम्मेवारी सम्बन्धमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको प्रस्तुति, स्थानीय तह वित्तिय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि अनुसारको जिससको भूमिका र दायित्व श्रीमान सहसचिव डा. गोपीकृष्ण खनाल
५	१:०० देखि २:००	दिवा भोज
६	२:०० देखि ४:००	जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपाल सम्बन्धि प्रस्तुति, कार्यकारी महासचिव कृष्णचन्द्र न्यौपाने
७	४:०० देखि ५:४५	स्थानीयतह संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकन कार्यविधि २०७७ र सकारात्मक सोचका साथ कार्यान्वयन मा जिल्ला समन्वय समिति को भूमिका, मन्त्रालयका प्रवक्ता सहसचिव श्री वसन्त अधिकारी
दोश्रो दिन		
१	८:०० देखि ८:००	विहानको चिया नास्ता
२	८:०० देखि ११:३०	समुह कार्य छलफल र तयारी: १. जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयकारी भूमिका समस्या र समाधानका उपायहरू, २. जिल्ला समन्वय समितिको अनुगमनकारी भूमिका, समस्या र समाधानका उपायहरू तथा ३. जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाउन विद्यमान नीति, ऐन र नियम कहाँकहाँ परिवर्तन गर्नुपर्ने हो सुझाव उपलब्ध गराउने
३	११:३० देखि १२:३०	समुह कार्यको प्रस्तुतिकरण तथा प्रश्न उत्तर
४	१२:३० देखि १:१५	समापन सत्र र दिवा खाना सहित विदाई

उद्घाटन सत्रको समाप्ति लगत्तै पहिलो सत्रमा मन्त्रालयका श्रीमान सचिवज्यूले नेपालको संघीय ब्यवस्था, जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार, कानूनी ब्यवस्था र कार्यान्वयनको अनुभव बारे मन्त्रालयको धारणा र सोच बारे उल्लेख गर्नु भएको थियो । जिल्ला समन्वय समितिहरूले स्थानीयतहलाई नीतिगत तथा कार्यान्वयनतहमा सहजिकरण र सहयोग गर्न आवश्यक देखियो । ऐनमा प्रष्ट ब्यवस्था नहुँदा कार्यान्वयनमा असहज भएको मन्त्रालयलाई पनि लागेको तर स्थानीय

सरकार संचालन ऐन २०७४ को संसोधनका लागि संघ महासंघका सुभावहरू सहितको मस्यौदा अर्थ मन्त्रालय र कानून मन्त्रालयमा पठाउँदा ढिलो गरि प्रतिक्रिया प्राप्तहुने गर्दा हालसम्म पनि ऐन संशोधन हुन सकेको छैन । जिल्ला समन्वय समितिले संघ सरकारका अन्य मन्त्रालय, प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोगलाई पृष्ठपोषण गर्न सक्ने बताउनु हुँदै यसवर्ष पनि ५३ वटा पालिकाले बजेट प्रस्तावगर्न सकेका छैनन् यसमा जिल्ला समन्वय समितिले सहजिकरण र समन्वय गर्न सकिन्छ भन्दै उहाँले वित्त आयोग लगायतलाई विकासको सन्तुलनको अध्ययन गरी संघीय मन्त्रालयहरूलाई विषयगत कार्यक्रम र बजेटका लागि अध्ययनका निचोड र सुभावहरू पठाउन सकिने बताउनु भयो । जिल्ला समन्वय समितिको संलग्नताले श्रोतको बाँडफाँड तथा वितरणमा दोहोरो वा तेहरो पर्ने सम्भावनालाई रोक्न सकिने । संघ तथा प्रदेशबाट कुन पालिकामा के के कार्यक्रम आएका छन् तिनिहरूको अभिलेख तथा त्यसको कार्यान्वयनको अवस्थाबारे जानकारी राख्दा जिल्लामा सन्तुलित विकासको अवस्था बन्छ ।

सहभागी समन्वय प्रमुखहरूले स्थानीयपालिकाहरूले नीति तथा बजेट कार्यक्रमको जानकारी नदिने । जिल्ला समन्वय समितिलाई काम अनुसारको जनशक्ति र बजेटको व्यवस्था नभएको । समन्वय अधिकारीले जनप्रतिनिधिलाई अवमूल्यन गर्ने । महालेखाले जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीले स्थलगत भ्रमण तथा सहजिकरणकार्य गरे वापत लिएको भत्ता बेरुजु टिप्ने गरेको यी यस्ता विषयमा संघीय मामिला मन्त्रालयले सहजिकरण गरि समस्या आउनबाट रोक्न माग गर्नु भएको थियो ।

सह सचिव, डा. गोपी कृष्ण खनालले वित्तिय जोखिम न्यूनिकरण कार्यविधि र स्थानीय आर्थिक विकासको मूल्यांकन

कार्यविधिमा जिल्ला समन्वय समितिहरूको नेतृत्वदायी भूमिकाहरू रहेको विषयमा प्रशिक्षण दिनु भएको थियो । जिल्ला समन्वय समितिहरू भनेको अदृश्य न्यायाधिश भन्दै जिल्लाको आर्थिक विकासका लागि उद्योग बाणिज्य संघ, नीजि क्षेत्रलाई समन्वय समयन्त्रमा समावेशगरि स्थानीयपालिकालाई स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यदिशा तय गर्न तथा कार्यान्वय गर्न जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख भूमिका हुने प्रावधानहरू रहेका बारे बताउनु भयो । यस्तै वित्तिय जोखिम न्यूनिकरणका लागि ४ अ को संयन्त्रवारे ब्याख्या गर्दै अडिट, अखवार, अदालत र अस्वियार छन् । जिल्ला समन्वय समितिले वित्तिय जोखिम मूल्यांकन गरेर प्रतिवेदन दिएका आधारमा संघ सरकारले अनुदान दिने नदिने निर्णयगर्न सक्छ । ७५३ पालिका मध्ये हालसम्म जम्मा २०० पालिकाको वित्तिय जोखिम मूल्यांकन भएको उहाँले बताउनु भयो ।

उहाँले वातावरण मैत्री कार्यालय मूल्यांकन गर्ने अधिकार पनि जिल्ला समन्वय समितिलाई छ भन्नुहुँदै उहाँले यस विषयमा मन्त्रालयले छिट्टै अभिमुखिकरण तालिम संचालन गर्ने जानकारी दिनुभयो ।

सवाल: सहभागिले जिल्लामा गुणस्तर परीक्षण ल्याव हुनुपर्ने । जिल्ला समन्वय समितिको आफ्नो आम्दानी नहुने र आन्तरिक श्रोत भएकाले पनि कोषमा जम्मा गरिदिनुपर्ने तर चलाउन नमिल्ने ? कसरी कार्य गर्ने ? जिल्ला समन्वय समितिका भवनहरू धेरै छन् आवश्यक मर्मत संभार गर्न पनि बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्ने ? भन्ने प्रश्नहरू उठाउनु भएको थियो ।

जवाफ: त्यसमा अहिले नीतिगत ब्यवस्था तथा क्षमता विकासका कार्य PLGSP कार्यक्रम माफत हुँदै गरेकोले यसबाट स्थानीयतहमा जिल्ला समन्वय समिति माफत सशक्तिकरण कार्यक्रम, असल अभ्यासको आदान प्रदान, सूचनाको जानकारी बकालत बहस, पैरवी, सामाजिक परीक्षण जस्ताकार्यलाई जिल्ला समन्वय समितिले निरन्तरता दिने र परिणाम संघ प्रदेशका सरोकारवाला लगायतमा पठाउने जिल्लामा नियमित Meet the press को आयोजना गर्ने आदि उपायहरु अनुसरण गर्न सुझाव गर्नु भयो ।

जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालको प्रस्तुती:

जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालले विगत पाँचवर्षमा स्थानीय शासन सवलिकरण र जिल्ला समन्वय समितिको संस्थागत विकासको लागि गरेको नीतिगत बहस पैरवी भेटघाट छलफल तथा ऐन नियम निर्माण तथा परिमार्जनका मस्यौदाहरु तयार संघ सरकारका मन्त्री, मन्त्रालय, योजना आयोग,

प्राकृतिक स्रोत तथा वित्तिय आयोगमा पठाएको कुरा उल्लेख गर्दै नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुलाई जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालको स्थापना र यसको क्रियाकलाप विषयक प्रस्तुतीकरण महासंघका कार्यकारी महासचिवले गर्नुभएको थियो । उहाँले जिल्लाहरुमा समन्वय समितिहरुले के के गरे के अनुभव रह्यो भन्ने विषयमा निम्न कुरा प्रस्तुत गर्नुभयो : क) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरु, संघीय सरकारका कार्यालयहरु, प्रदेश सरकारका कार्यालयहरु र संघ संस्थाहरुको वार्षिक प्रगति समिक्षा कार्यक्रम । ख) जिल्ला समन्वय समिति मौज्जात कोष तर्फको योजना छनौट र योजना अनुगमन । ग) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहहरुको विकास निर्माण, विषयगत योजना तथा कार्यक्रम बीच समन्वय, सहजिकरण बैठक र अनुगमन प्रतिवेदन । घ) जिल्ला सूचना केन्द्र (विद्युतीय) स्थापना र संचालन । ङ) जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम । अभिमुखिकरण र टिम विल्डिग । च) वातावरण मैत्री कार्यक्रम अन्तर्गत जनचेतनामुलक होडिङ बोर्ड, सार्वजनिक स्थान तथा मठ मन्दिर सरसफाई र वृक्षारोपण कार्यक्रम । छ) स्थानीय तहहरुको न्यायिक समितिलाई प्रभावकारी बनाउन अन्तरक्रिया समिक्षा र क्षमता विकास कार्यक्रम । ज) जिल्लाको नदीजन्य/खानीजन्य अनुगमन समितिको समन्वय, सहजिकरण बैठक र अनुगमन । झ) विकास आयोजना/भवन/नदीजन्य, खानीजन्य पदार्थको IEE स्वीकृति सम्बन्धी कार्य । ञ) बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रममा तालिम, समन्वय, सहजिकरण र अनुगमन ।

अन्य निकायबाट जिल्ला समन्वय समितिमा प्रत्यायोजित कार्यहरु: क) स्थानीय पूर्वाधार विकास साभेदारी कार्यक्रम (संघीय निर्वाचन क्षेत्रगत कार्यक्रम) को योजना छनौट समन्वय र अनुगमन सम्बन्धी सचिवालयको प्रशासनिक कार्य । ख) प्रदेश पूर्वाधार विकास कार्यक्रम प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र विकास कार्यक्रममा योजना छनौट र अनुगमन सम्बन्धी सचिवालयको प्रशासनिक कार्य । ग) नदीजन्य/खानीजन्य पदार्थ अनुगमन, समन्वय र सहजिकरण संघीय ढुङ्गा, गिट्टी मापदण्ड र प्रदेश नदीजन्य/खानीजन्य कार्यविधि अनुरूपको समन्वय र अनुगमन । घ) वातावरण संरक्षण ऐन बागमती प्रदेश अन्तर्गत नदीजन्य/खानीजन्य पदार्थको IEE सम्बन्धी कार्य । ङ) जिल्लाका स्थानीय तहहरुको

संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन LISA को लागि अभिमुखिकरण समन्वय र सहजिकरण । च) भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोगको जिल्ला सचिवालयको काम (भूमि आयोग गठन आदेशबाट) । छ) अन्य विभिन्न संघीय/प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूको अनुरोधमा विभिन्न तालिम, गोष्ठी, बैठक, अन्तरक्रिया, छलफल आदिमा समन्वय र सहजिकरण ।

विगतको सिकाईका आधारमा जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई सुम्पन सकिने थप जिम्मेवारीहरू बारे महासचिवले निम्न विषयमा छलफल गराउनु भएको थियोः १. जिल्ला भित्रका प्राकृतिक श्रोत साधन नदिजन्य/खानीजन्य पदार्थ (ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो) को उत्खनन, संकलन, ओसार पोसार र ठेक्का सम्बन्धी (दुई पालिकाको सिमानामा पर्ने) कार्यको नियमन, अनुगमन, समन्वय, सहजीकरण संघीय कानूनले नै जिल्ला समन्वय समितिलाई अधिकार र जिम्मेवारी दिनु पर्ने । २. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको जिल्ला स्तरीय शाखाको रूपमा जिल्ला समन्वय समितिलाई जिम्मेवारी दिएर जिल्ला तहबाट सम्पादन गर्न उपयुक्त हुने तपसिलका कामका लागि मन्त्रालयले अधिकार प्रत्यायोजन गर्दा हुने विषयः क) जिल्ला भित्रका सम्बन्धित दुई पालिकाको सहमतिको आधारमा स्थानीय तहहरूका कर्मचारीहरू सरुवा वा काज खटाउने व्यवस्था । ख) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूको कर्मचारी भर्ना, बढुवा र विभागिय कारबाही गर्दा र कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि सहितको भूमिका हुने । ग) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूको समग्र कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन (स्वमूल्याङ्कन समेत) र वित्तिय जोखिम न्यूनिकरण, वित्तिय अनुशासन, बेरुजु फछ्यौट, आ.ले.प. र सुशासन प्रवर्द्धन सम्बन्धी काम जिल्ला समन्वय समिति लाई दिन सकिने ।

त्यस्तै अरु क्षेत्रमा ३. जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूमा राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाबाट संचालन हुने विभिन्न योजना, परियोजना र कार्यक्रमको पूर्व स्वीकृती, नियमन, अनुगमन र समन्वय र प्रतिवेदन सम्बन्धी । ४. दुई वा सो भन्दा बढी स्थानीयतहसँग सम्बन्धित विकास निर्माण योजना, परियोजना वा कार्यक्रमहरूलाई जिल्लास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमको रूपमा परिभाषित गरी जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्थापन । ५. जिल्लामा संचालन हुने सबै किसिमका स्थानीय तह र जिल्ला तह सम्मका विकास निर्माणका योजनाहरूको गुणस्तर परीक्षण गर्ने ल्याव जिल्ला समन्वय समिति अन्तर्गत राखी गुणस्तर परीक्षण सुनिश्चित गर्ने गराउने । ६. जिल्लामा रहने विशेषज्ञता सेवा दिने विषयगत विकास कार्यालयहरू जिल्ला समन्वय समितिको छाता भित्र राखी जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तहहरूलाई सेवा दिने । जस्तै : कृषि ज्ञान केन्द्र, पशु विज्ञ, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, वन, वातावरण, सिचाई आदि । ७. जिल्ला भित्रका ठूला विकास निर्माण योजना, भवन निर्माण, खानीजन्य/नदीजन्य उत्खनन र संचालन सम्बन्धी कार्यको IEE स्वीकृत गर्ने कार्य । ८. जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको लागि क्षमता विकास तालिम/प्रशिक्षण कार्यक्रम जिल्ला समन्वय समिति मार्फत संचालन गर्ने व्यवस्था गर्ने । ९. जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूको योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक जिल्ला समन्वय समितिमा राष्ट्रिय योजना आयोगको योजना विज्ञ सहितको इकाई राख्नु पर्ने । १०. जिल्ला भित्र कार्यक्रम संचालन गर्ने सम्पूर्ण I/NGO हरूको नियमन, समन्वय र अनुगमन जिल्ला समन्वय समितिले गर्ने, जिल्ला समन्वय समितिको पूर्व स्वीकृति सिफारिसमा मात्र कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने । ११. जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरूको वित्तिय जोखिम न्यूनिकरणका लागि आन्तरिक लेखा परीक्षण जिल्ला समन्वय समितिबाट गर्दा हालको बेरुजु र अनियमितता घट्ने हुन्छ । त्यसका लागि जिल्ला समन्वय समितिमा आलेप अधिकृतको व्यवस्था गर्ने । १२. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष प्रमुख जिल्ला अधिकारी हुने र सो समितिमा स्थानीय तहका प्रमुख/जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख सदस्य हुँदा समन्वय र सहजिकरणमा असजिलो भएकोले सो समितिमा जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख अध्यक्षमा र जिल्ला समन्वय अधिकारी सदस्य सचिव राख्दा उपयुक्त हुने । १३. राष्ट्रिय विकास लक्ष्य/दिगो विकास/सन्तुलित विकास SDG को लक्ष्य प्राप्ती/प्रगति सम्बन्धी कार्य जिल्ला तहमा जिल्ला समन्वय समितिबाट गर्दा उपयुक्त हुने । १४. संघीय सांसद

र प्रदेश सांसदको जिल्ला स्थित सम्पर्क कार्यालयको सचिवालय जिल्ला समन्वय समितिमा राख्दा उपयुक्त हुने । १५. जिल्ला स्तरीय विभिन्न संरचना/समितिको अगुवाई समन्वय, सहजिकरण र अनुगमन प्रतिवेदन जिल्ला सभाबाट अनुमोदन । जस्तै :

- जिल्ला शिक्षा समिति,
- जिल्ला स्वास्थ्य समिति,
- जिल्ला पर्यटन समिति,
- जिल्ला खेलकुद समिति,
- जिल्ला वन तथा वातावरण,
- जिल्ला कृषि तथा पशु विकास,
- महिला तथा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, फरक क्षमता भएका (हाल जिल्लामा सो सम्बन्धी हेर्ने कार्यालय नरहेको) ।

१६. संघ/प्रदेश र स्थानीय तह बीच समन्वय, सहकार्य र सहयोग गर्न/गराउन जिल्ला समन्वय समितिमा संघ/प्रदेश र स्थानीय तह समन्वयको लागि राख्दा उपयुक्त हुने । १७. संघ/प्रदेशका र अन्य केन्द्रीय निकायबाट स्थानीय तहहरू सँगको समन्वय र सहकार्य गर्दा जिल्ला समन्वय समिति मार्फत गर्दा उपयुक्त हुने । (यस सम्बन्धमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयले विगतमा परिपत्र गरेको थियो ।) १८. स्थानीयतहहरूको सबै तथ्यांक, सूचना, जानकारी, उपलब्धी, प्रगतिको नियमित प्रतिवेदन मासिक, चौमासिक र वार्षिक अनिवार्य रूपमा जिल्ला समन्वय समितिमा पठाउने व्यवस्था गर्ने ।

जिल्ला समन्वय समिति र पालिका विच सम्बन्ध सुधारका लागि गर्न सकिने कार्यहरू : क) स्थानीय तहबाट संचालन हुने ठूला योजना तथा कार्यक्रमहरूको जिल्ला समन्वय समितिबाट अनुगमन गरी सिफारिस गरेपछि मात्र भुक्तानी हुने व्यवस्था । ख) स्थानीय तहको योजना र कार्यक्रमको गुणस्तर परीक्षण र गुनासो व्यवस्थापन जिल्ला समन्वय समितिबाट गर्ने । ग) नगर स्तर, केन्द्रीय र प्रदेश स्तरका ठूला योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा बजेट तथा नीति कार्यक्रम तर्जुमा र स्वीकृति समितिमा जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था गर्ने । जस्तै :- राजस्व परामर्श समिति, बजेट तर्जुमा समिति लगायत ।

क) जिल्ला स्थित सबै संघीय सरकारका र प्रदेश सरकारका कार्यालयहरूले जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय गरेर काम गर्नु पर्ने कानूनी व्यवस्था भए पनि व्यवहारमा नभएकोले त्यसलाई अनिवार्य गराउन जिल्ला सभामा आ-आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति गराउनु पर्ने साविक जिल्ला विकास समितिको व्यवस्था लागू गर्नु पर्ने जसले गर्दा योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरो पना नहुने र एकरूपता कायम भै मितव्ययी, छिटो र प्रभावकारी हुने ।

ख) जिल्ला स्थित सार्वजनिक संस्थानहरू जस्तै:- विद्युत प्राधिकरण, दूर संचार, खानेपानी जस्ता निकाय र सडक विभाग बीच सडक निर्माण र मर्मत संभार गर्दा जिल्ला समन्वय समिति मार्फत समन्वय गर्नु पर्ने ।

ग) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूको परिचालन नियमन समन्वय र अनुगमन जिल्ला समन्वय समितिले गर्ने व्यवस्था गर्ने ।

सहभागिले महासंघको संगठन र कार्यक्षेत्रबारे प्रश्न गरेका थिए । समय अभावले महासचिवले ति प्रश्नको जवाफ निकट भविष्यमा आयोजना हुने महासंघको राष्ट्रिय परिषद र अन्य बैठकमा गराउने प्रतिवद्धता सहित सत्रको अन्त्य भएको थियो ।

स्थानीयतहको प्रथम कार्यकालका असल अभ्यास र कार्यसम्पादनमा सकारात्मक सोचको आवश्यकता:

मन्त्रालयका प्रवक्ता रहनु भएका सहसचिव श्री बसन्त अधिकारीले स्थानीयतहको प्रथम कार्यकाल आवश्यक ऐन कानून अभावको अवस्थामा सुरुभएको, कार्यालय भवन नभएको श्रोत साधनको विनियोजन र परिचालनमा स्थानीयतहमा आवश्यक कर्मचारी व्यवस्थापन हुन नसक्दा कठिनाई परेको, हालसम्म पनि संघीय निजामति ऐन नबनेकाले आवश्यक जनशक्तिको प्रबन्ध र परिचालनमा

समस्या रहेको उल्लेख गर्दै यी तमाम समस्या भएपनि सकारात्मक सोचका साथ अगाडि बढ्दै जाँदा पाँच वर्षमा संस्थागतरूपमा उल्लेख्य कार्यभएका थिए भन्दै मन्त्रालयले भण्डै ८२ वटा नमूना कानून बनाएर पठाएको प्रसंग जोड्दै जिल्ला समन्वय समितिहरू समन्वय र अनुगमनमा प्रभावकारी संयन्त्रको रूपमा रहनुपर्ने महसुस भएको छ भन्नुभयो । जिल्ला समन्वय समितिहरूमा प्राविधिक इन्जिनियर र कम्प्युटर अपरेटरको प्रबन्ध छिट्टै गर्ने तयारी मन्त्रालयले गरेको जानकारी दिनु भएको थियो ।

उहाँले स्थानीय तहमा जिल्ला समन्वय समितिको अहम भूमिका रहने विषय रोमाञ्चक ढंगले सत्र संचालन गर्नु भएको थियो । स्थानीयतह संस्थागत क्षमता स्वमूल्यांकन कार्यविधि (LISA) को ब्याख्या गर्दै अवका दिनमा स्थानीयतहले पेशगरेको स्वमूल्यांकनको पुनरावलोकन र गुणस्तरको मूल्यांकनका लागि जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई जिम्मेवारी दिईएको छ । यसका लागि जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई आवश्यक क्षमता विकास गरिदै लगिनेछ । यस्तै वित्तिय जोखिम न्यूनीकरण, स्थानीय आर्थिक विकासको मूल्यांकन जस्ता महत्वपूर्ण भूमिकामा जिल्ला समन्वय समितिहरू रहने भएकाले जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिहरूको गरिमा र औचित्यलाई नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिले आत्मसाथ गर्नुहुनेछ भन्दै आफ्नो कार्य र सोच प्रष्ट हुनु आवश्यक रहेको र नत्र संगतको भरपर्ने अवस्था आउने कुरा मनोदशाको अभ्यास गराएर सहभागिलाई उत्साहित पार्नु भएको थियो ।

उहाँले सहभागिलाई तीन समूहमा विभाजन गरी तिन वटै विषयमा छलफल प्रस्तुतीकरण तथा प्रश्न उत्तरको कार्य गरी ऐन संशोधन तथा मन्त्रालयको लागि कार्यदिशा हुने विषयवस्तु संकलन गरिने भन्दै सहभागी ७४ जिल्लालाई तीन समूहमा राखि समूह क, ख र ग लाई छलफल र प्रस्तुतिका लागि निम्न कार्य दिदै भोलीको सेसनमा प्रस्तुतीकरण गर्ने उल्लेखगर्दै सत्र अन्त्य गर्नु भएको थियो ।

समूह (क): जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयकारी भूमिका समस्या र समाधानका उपायहरू,

समूह (ख): जिल्ला समन्वय समितिको अनुगमनकारी भूमिका, समस्या र समाधानका उपायहरू तथा

समूह (ग): जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाउन विद्यमान नीति, ऐन र नियम कहाँकहाँ परिवर्तन गर्नुपर्ने हो सुझाव उपलब्ध गराउनु

दोश्रो दिन

अधिल्लो दिनको सिकाईका विषयबस्तु र सहभागीको जिज्ञासाबारे एकजना महिला र एकजना पुरुष सहभागीलाई स्वेच्छिक रूपमा विचार राख्न कार्यक्रम संचालक एवं मन्त्रालयका उपसचिव श्री चिरन्जिवी तिमसिनाले समय दिएपछि जिल्ला समन्वय समिति कञ्चनपुरका प्रमुख श्री दुर्गादत्त बोहोराले हिजोको विषयबस्तु आवश्यक विषयका हुनाले राम्रा थिए । आज अधिल्लो कार्यकाल विताएर पुर्ननिर्वाचितहरूका विचार र अनुभव सुन्नपाए हुने थियो भन्दै उहाँले संघिय मामिला मन्त्रालयमा जिल्ला समन्वय समितिहरूले सर्म्पकगर्ने बिन्दुमा को हुनुहुन्छ ? जिल्ला समन्वय संचालन सम्बन्धि जिज्ञासाका जवाफ र समस्या समाधानमा मन्त्रालयले साथदिनु पर्छ भन्नु भयो ।

सहभागी महिलाको प्रतिनिधित्वगर्दै रुकुम पश्चिम जसस प्रमुख लुम्बिनी गौतम के.सी.ले मन्त्रालयले समयमै यस्तो कार्यक्रमको आयोजना गरेर आवश्यक विषयबस्तुमा केन्द्रित भएकोले कार्यक्रम महत्वपूर्ण रहयो । भर्खर जिम्मेवारी पाएकाहरू यस किसिमका छलफल र कानूनी ब्यस्था र मन्त्रालयको सोचबारे जानकारी पाउँदा धेरै शिक्षाप्रद रहयो भन्नुभयो । उहाँले जिल्ला समन्वय समितिमा जनताका लागि प्रत्यक्ष काम गर्ने श्रोत साधन केहि नभएको अवस्था आफूले पाएको । जनप्रतिनिधि भन्दा कर्मचारीको तन्त्र चलेको । कर्मचारीले आफू प्रमुख र निर्वाचित जनप्रतिनिधि उसको अन्तरका जस्तो ब्यवहार गरेको अवस्था छ भन्दै जिल्लामा सबै किसिमका सरोकारवालासंग बैठक छलफल गराई अगाडि बढ्न सकिने कुराको सिकाई महत्वपूर्ण रहयो भन्नु भयो । उहाँले जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीले राष्ट्रिय सभा सदस्यको निर्वाचनमा मतदान गर्न पाउनु पर्ने माग राख्नुका साथै जिल्ला समन्वय समितिले गर्ने अनुगमन र स्थानीयतहको अनुगमनमा भिन्नता र प्रष्टकानूनी प्रबन्ध मिलाईदिन र आवश्यक जनशक्ति र बजेट ब्यवस्थाका लागि आग्रह समेत गर्नुभयो ।

हिजोको रिक्यापका सँगै उठेका विषयमा सहसचिव श्री बसन्त अधिकारीले समन्वय गर्दै हिजोको तय भएको समुह कार्यका लागि सबैलाई आग्रह गर्दै १ घण्टामा छलफल गरि समुहको प्रस्तुतिको लागि तयार गर्न समय दिदै तीनवटै समुहमा महासंघका उपस्थित पदाधिकारीले बाँडिएर सहजिकरण गर्न प्रबन्ध मिलाईएको थियो । समुह कार्यकाको कहांको लिष्ट सहितको **फोटोहरू र समुहको निष्कर्ष तल उल्लेख छन् :**

समूक - क : जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयकारी भूमिकाका समस्या र समाधानका उपायहरू

(ताप्लेजुङ्ग, भापा, संखुवासभा, भोजपुर, ओखलढुङ्गा, सिराहा, सर्लाही, पर्सा, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, भक्तपुर, मनाङ्ग, म्याग्दी, तनहुँ, नवलपरासी पूर्व, रुपन्देही, बाँके, अर्घाखाँची, रोल्पा, हुम्ला, जुम्ला, जाजरकोट, दार्चुला, अछाम र कैलाली)

समूक - ख : जिल्ला समन्वय समितिको अनुगमनकारी भूमिकाका समस्या र समस्या समाधानका उपायहरू

(पाँचथर, मोरङ, धनकुटा, सोलुखुम्बु, उदयपुर, धनुषा, रौतहट, चितवन, रामेछाप, काभ्रेपलाञ्चोक, नुवाकोट, ललितपुर, लमजुङ्ग, पर्वत, कास्की, नवलपरासी पश्चिम, कपिलवस्तु, प्युठान, बर्दिया, रुकुम पूर्व, मुगु, कालिकोट, सुर्खेत, बैतडी, बाजुरा र कञ्चनपुर)

समूक - ग : जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाउन विद्यमान नीति, ऐन र नियम कहाँ कहाँ परिवर्तन गर्नुपर्ने हो सुझाव उपलब्ध गराउनुपर्ने

(इलाम, सुनसरी, तेह्रथुम, खोटाङ्ग, सप्तरी, महोत्तरी, बारा, मकवानपुर, सिन्धुली, धादिङ्ग, काठमाण्डौ, गोरखा, मुस्ताङ्ग, वाग्लुङ्ग, स्याङ्गजा, पाल्पा, दाङ्ग, गुल्मी, रुकुम पश्चिम, डोल्पा, दैलेख, सल्यान, डडेलधुरा, बझाङ्ग र डोटी)

समूहकार्यको प्रस्तुतिकरण :

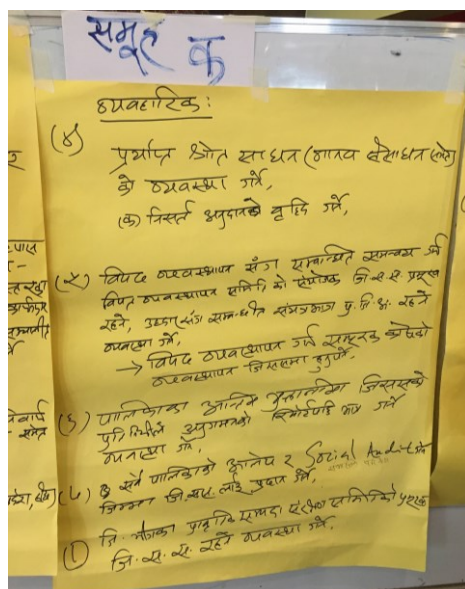
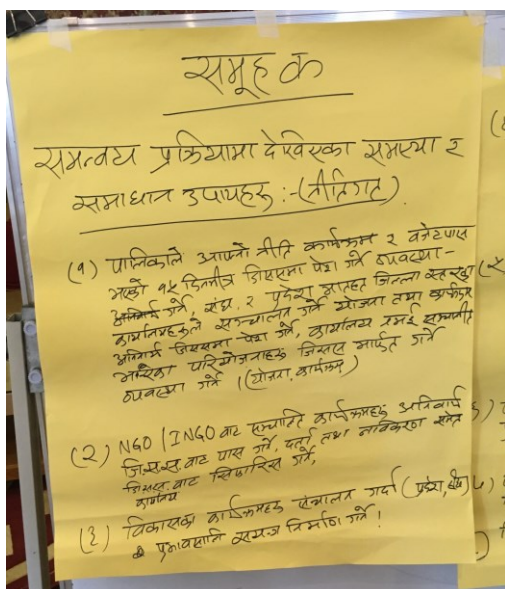
समूह क., रोल्पा जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख श्री सीता आचार्य : समूह (क) को तर्फबाट प्रस्तुतिकरण गर्दै उहाँले समूह छलफलमा धेरै साथीहरुको धेरै विचार आएको र सबैलाई समावेश गर्न नसकिएको भन्दै उहाँले संविधानको धारा २२० मा नै जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीले राष्ट्रिय सभा सदस्यको निर्वाचनमा मतदान गर्न पाउने कुरा

उल्लेख गरिनुपर्ने । स्थानीयपालिकाको आन्तरिक लेखापरीक्षण जिल्ला समन्वय समितिबाट हुने ब्यवस्था हुनुपर्छ । सांसद विकास कोष जिल्ला समन्वय समितिमार्फत संचालन हुने प्रबन्ध हुनुपर्छ । जिल्लाबाट संघ र प्रदेशमा प्रतिनिधित्व गर्ने सांसदहरुको सम्पर्क र समन्वय कार्यालय जिल्ला समन्वय समितिमा रहने गरी ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने । जनता आवास कार्यक्रम जिल्ला समन्वय समितिको मार्फतबाट संचालनको प्रबन्ध हुनुपर्ने ।

प्रस्तुति : जिल्ला समन्वय समितिमा स्थानीय पालिकाहरुका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम आउनुपर्ने वाध्यकारी कानूनी प्रबन्ध हुनुपर्छ । संघ तथा प्रदेशले जिल्लातहमा संचालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रम अनिवार्य जिल्ला समन्वय समितिमा पेश गर्ने तथा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा संघ प्रदेशका कार्यालय राखेर कार्य गर्न सक्ने प्रबन्ध मिलाईनु आवश्यक छ ।

तत्काल समाधान हुनुपर्ने समस्या भनेको स्थानीयतहका लागि निर्वाचित जनप्रतिनिधि र संघीय कर्मचारीसंग काम गर्ने कार्यकुशलता तथा आवश्यकताको महसुसीकरणमा भिन्नता हुदा समस्या । आपसी हार्दिकता र सहयोगी पनि नहुने अवस्था देखिएको छ । संघीय कर्मचारी समन्वय समितिको कामलाई प्रभावकारी बनाउन सहयोगी भन्दा पनि दुर्गममा नम्बर बढाउन आएको मात्र संभेर समय विताउने मनसाय मात्र लिएको जस्तो भान हुने रहेछ त्यसैले यस्ता तालिम गोष्ठीमा जनप्रतिनिधि सँगै राखेर कार्यमूलक तालिम गोष्ठी संचालन गरिनु पर्छ । जिल्ला समन्वयमा कामै छैन बेकार म यहाँ छु जस्ता कुरा सर्वसाधारण सम्म पुगेकाले नागरिकको धारणा पनि नकारात्मक हुदै गएको देखिएकोले संघीय मन्त्रालयको प्रष्ट धारणा र सो अनुकूल आवश्यक ऐन कानून चाँडो बनाई जिल्ला समन्वयलाई क्रियाशिल बनाउनु पर्छ ।

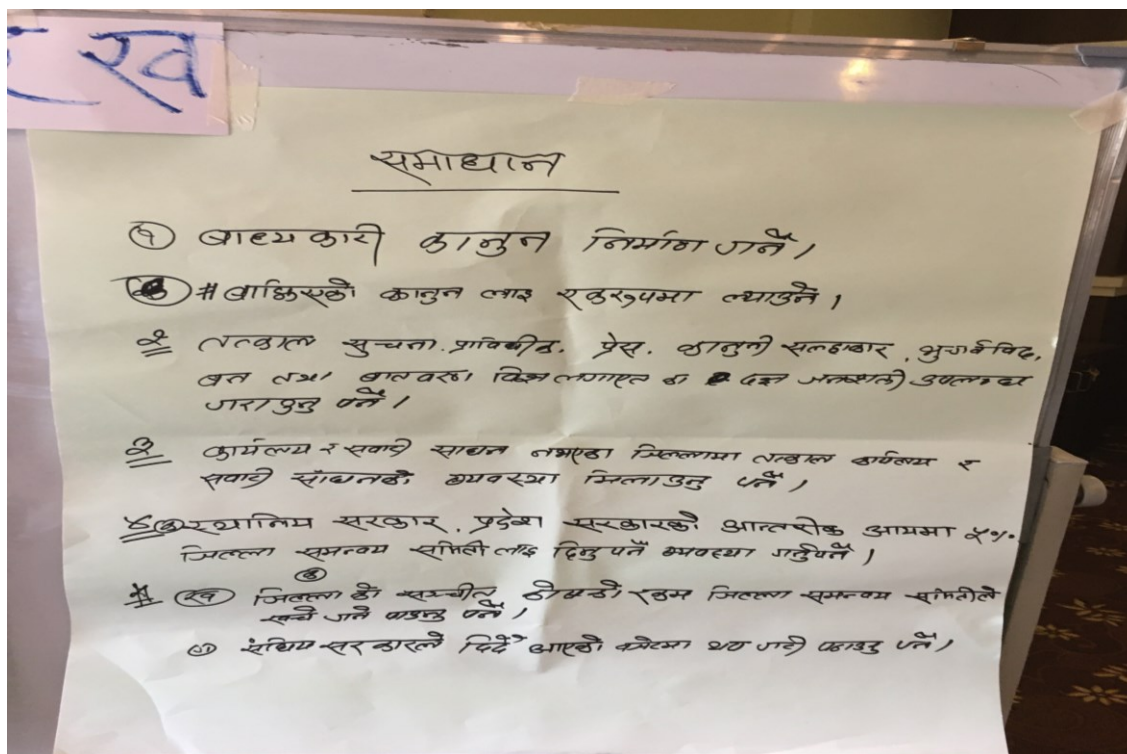
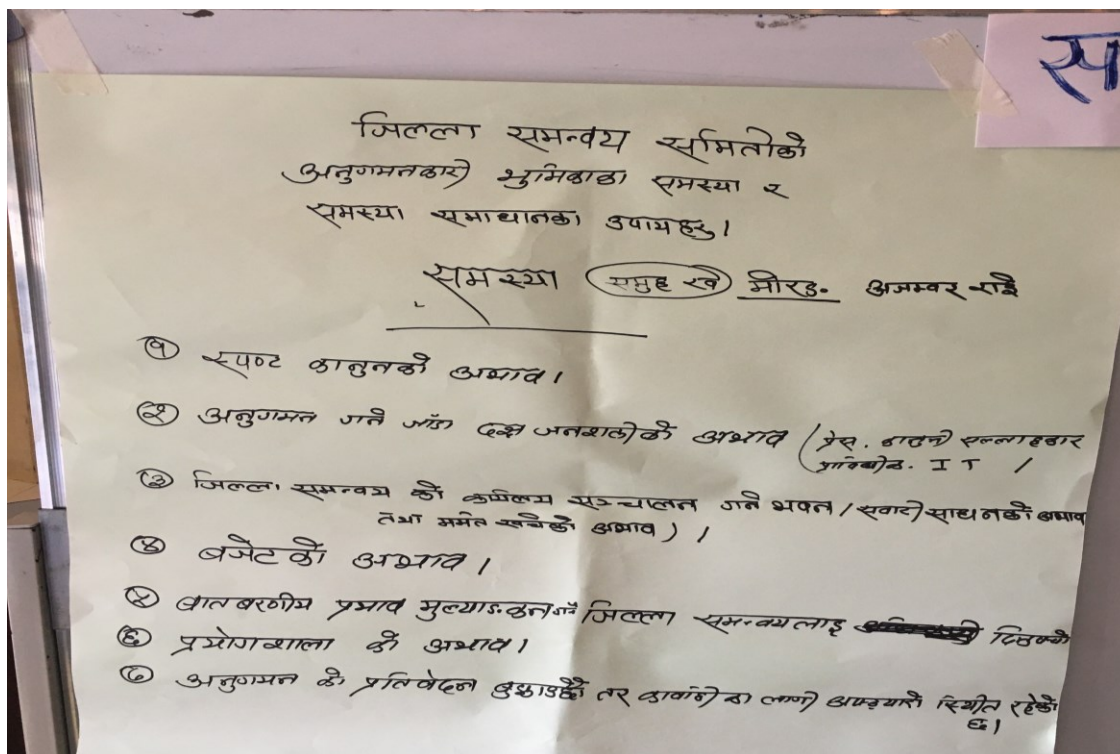
सहभागिका जिज्ञासा र पृष्ठपोषण: प्रदेश सरकारहरू जिल्ला समन्वय समितिलाई आफ्नो प्रतिस्पर्दी देख्नेगर्छन् जसका कारण जिल्ला समन्वय समितिहरूलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक ऐन कानून समयमा बनाउन उदाशिन छन् यसलाई संघ सरकारले हस्तक्षेपकारी भुमिका हुनेगरी कानून र कार्यविधि बनाएर जान समन्वय अधिकारीहरूलाई निर्देशन दिनुपर्ने कुरा थपगर्नु पर्छ । स्थानीय गै स स र अन्तरराष्ट्रिय गैससको कामको अनुगमन नियमनको जिम्मा जिससलाई दिने । स्थानीय पालिकामा कामगर्न जाँदा दर्ता स्वीकृति र नविकरणका लागि जिल्ला प्रशासनमा प्रस्तावगर्दा जिसस को सिफारिस आवश्यक पर्ने प्रावधान ७७ बटै जिल्लामा लागु हुनु पर्छ भन्ने माग थप्नुपर्छ । स्थानीय सरकारको अधिकार कटौती होईन त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सहजिकरण हुने वातावरण जिससले बनाउने गरी प्रबन्ध मिलाईनु पर्छ । जिससको हकमा सबै प्रदेशमा एकरूपको कानूनी प्रबन्ध र भूमिका दिदा प्रभावकारी र संधिय सरकारका श्रोत र कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रतिफल दिनेगरी कार्यान्वयन हुने वातावरण बन्छ त्यसमा संघ सरकारका विषयगत मन्त्रालयलाई जिल्ला समन्वय समिति संगको समन्वय र साभेदारीको प्रावधान सहितका कानून बनाउने तथा बनेका र बन्ने निर्देशिकाहरूमा जि स स को भूमिका तोकिनु पर्छ ।

समूह ख, काभ्रेपलाचोक जिसस प्रमुख श्री दिपक कुमार गौतम

प्रस्तुति: समुह (ख) को प्रस्तुतिमा रोष्टम पुगु भएका जिल्ला समन्वय समिति काभ्रेका प्रमुख श्री दिपक कुमार गौतमले ७७ वटा जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखको उपस्थिति रहेको कार्यक्रममा माननीय संधीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री अनुपस्थित हुनुले उहाँले जिल्ला समन्वय समिति प्रति नकारात्मक र कार्यक्रमलाई अवमूल्यन गरिएको होकी भन्दै जिल्ला समन्वय समिति आवश्यक छैन भने खुम्च्याउने भन्दा हटाई दिऊ नत्र काम गर्ने अधिकार सहित वातावरण बनाईदिनु पर्छ भन्नु भयो । विद्यमान कानून अपुरो छ । अनुगमन गर्न

आवश्यक प्राविधिक जनशक्तिको अभाव छ । यसबाट अनुगमन प्रभावकारी हुँदैन र जिल्ला समन्वय समितिहरू जवाफदेहि बन्न सक्दैनन् । प्रविधिमैत्री प्रतिवेदन प्रणाली राम्रो कुरा हो यसलाई हाम्रो कार्यमा मिलाउन सूचना प्रविधि संचालन गर्न सक्ने प्राविधिक कर्मचारी आवश्यक छ जसले जिल्ला सूचनाकेन्द्र समेत अद्यावधिक गराउन सकिन्छ । जिल्ला समन्वय समितिहरूमा राम्रा कम्पनिका तर पुराना सवारी साधन रहेकाले सामान्य मर्मत गर्न पनि खर्चिलो छ साथै कार्यालय भवनहरूको उचित मर्मत संभार गरिनु आवश्यक छ । मर्यादाक्रमलाई मिलाउनु आवश्यक छ । स्थानीयतहका जनप्रतिनिधिलाई संघ र प्रदेशका कर्मचारीले नटेर्ने गरेको उहाँको गुनासो थियो ।

यस समुहमा निम्न जिल्लाहरू थिए: पाँचथर, मोरंग, धनकुटा, सोलुखुम्बु, उदयपुर, धनुषा, रौतहट, चितवन, रामेछाप, काभ्रेपलान्चोक, नुवाकोट, ललितपुर, लमजुङ, पर्वत, कास्की, नवलपरासी सुस्तापश्चिम, कपिलवस्तु, प्युठान, बर्दिया, रुकुम पूर्व, मुगु, कालिकोट, सुर्खेत, बैतडी, वाजुरा तथा कन्चनपुर।

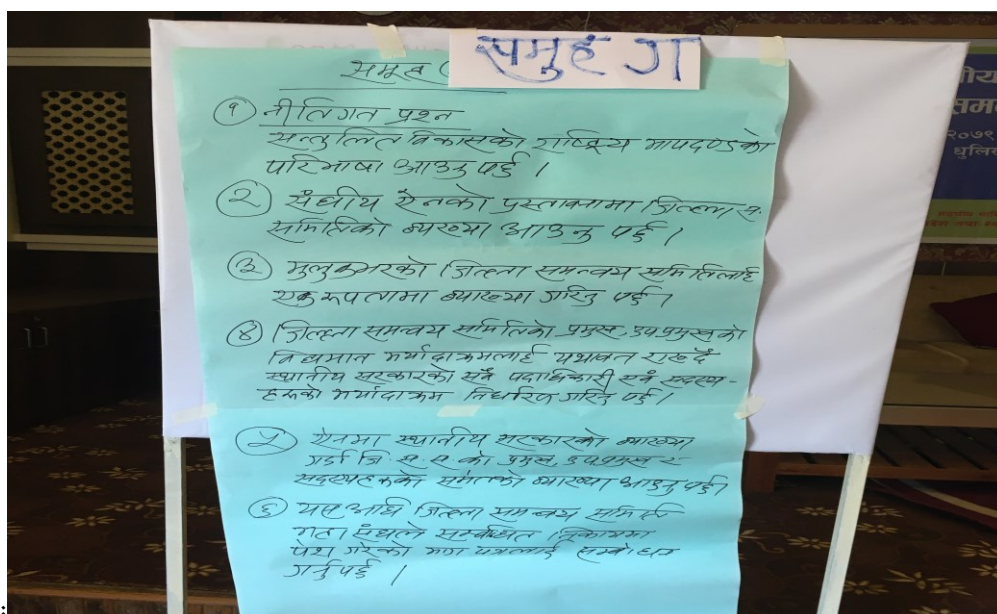
सहभागिक जिज्ञासा र पृष्ठपोषण: कामको आवश्यकताका आधारमा विज्ञहरू तथा प्राविधिक जनशक्ति परिचालन गर्न आवश्यक स्रोत सहितको कार्ययोग्य वातावरण बनाईदिन सीधै मन्त्रालयले अभिभावकत्व लिनु पर्ने कुरा थप गर्न

सुभाब आएको थियो। त्यसै अहिले पनि निर्वाचित जनप्रतिनिधिको कार्यालय भएकाले जिल्ला समन्वय समितिमा नागरिकहरू जीवन सुरक्षा, न्याय, भोकमरको समस्या लिएर सहयोग पाउने आशालिएर आउने गर्दछन् । त्यससा सामान्य जविनथेगन नसक्ने अवस्थाका नागरिक आउँदा विमुख फर्काउनु पर्दा समग्र राज्यव्यवस्था र नागरिक मौलिक हकवाट राज्य संयन्त्र विमुख भएको देखिएकोले यसता मानविय सम्बेदनशील बिषयमा निर्वाचित जनप्रतिधिको हैसियतले सहयोग गर्न सक्ने वातावरण जिल्लामा हुनु आवश्यक छ यसको लागि कार्यविधि सहितको श्रोतको प्रबन्धहुनु गर्ने बिषय यसमा समावेस गर्न सुभाब आएको थियो ।

समूह ग, खोटाङ जिसस प्रमुख श्री सन बहादुर राई

प्रस्तुति: समुह (ग) को तर्फबाट खोटाङ जिल्ला समन्वय समिति प्रमुखले आफ्नो धारणा सहित प्रस्तुतिकरण गर्नु भएको थियो । उहाँले समुहको निचोड यहाँ लेखेकै छ भन्दै विद्यमान अवस्थामा जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका सबैतिर खोजिएपनि यसलाई आवश्यक ऐन कानून बनाएर प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न किन सरकार संवेदनशील हुन सकेन भन्दै संघीय मामिला मन्त्रालयले यो कार्यक्रम गरेर ७७ वटै जिल्ला समन्वय प्रमुखहरूको मनोबल त बढाएको छ तर कामकाजी बनाउन संबिधानले दिएका अधिकार प्रयोग गर्ने वातावरण ऐन कानून बनाएर, श्रोत साधन दिएर आवश्यक क्षमता विकास गराएर आगामी दिनमा यसको कार्यसम्पादनको नतिजाको समिक्षा संघ र प्रदेशस्तरमा गर्ने प्रबन्ध गरोस भन्ने माग गर्दछु भन्नुभयो । यस समुहमा निम्न जिल्लाहरू थिए: ईलाम, सुनसरी, तेह्रथुम, खोटाङ, सप्तरी, महोत्तरी, वारा, मकवानपुर, सिन्धुली, धादिङ, काठमाण्डौ, गोरखा, मुस्ताङ, बाग्लुङ, स्याङ्जा, पाल्पा, दाङ, गुल्मी, रुकुम पश्चिम, दैलेख, सल्यान, डडेल्धुरा, बझाङ र डोटी ।

सहभागिका जिज्ञासा र पृष्टपोषण: यस समुहमा कुनै पृष्टपोषण अन्य सहभागिवाट आएन ।

समापन सत्र

समयघर्की सकेकोले छोटो औपचारिक समापनको प्रबन्ध गरिएको थियो । यस सत्रमा माथि सहमुह छलफलमा उठेका विषय जसलाई आयोजक मन्त्रालयले तत्कालै र समय अन्तरालमा समाधान गर्न सक्ने विषय समेतलाई सम्बोधन श्रीमान सचिवज्यूले गर्ने गरि कार्यक्रमवारे सहभागीको तर्फबाट महिला र पुरुष दुईजना, जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालका अध्यक्ष को मन्तव्य मात्र राखेर समापन हुने पूर्व सूचना कार्यक्रम आयोजक तर्फबाट उपसचिव एवं पि.एल.जि.एस.पी. कार्यक्रमका व्यवस्थापक श्री चिरन्जिवी तिमसिनाले गर्नु भएको थियो ।

सहभागीका प्रतिनिधिको नाम स्वेच्छाले मागिएको थियो तर त्यसमा प्रस्ताव नआएपछि हिमाल पहाड तराईबाट मिलाउन प्रस्ताव गरियो सो नभएपछि महिला सहभागीको तर्फबाट मुस्ताङ्ग जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख माया गुरुङलाई आग्रह गरियो । उहाँले आफूलाई मर्यादाक्रम मिलाएर सम्बोधन गर्न बानी नपरेकोले भन्दै एकमुष्ट सबैलाई सम्बोधन गर्नु हुँदै दुई दिवशिय कार्यक्रम र प्रस्तुत गरिएका गहन विषय वस्तुले गर्दा उपलब्धीमूलक रहेको । ७० वटै जिल्ला समन्वय समिति प्रमुखहरु संग भेटघाट र चिनजानको अवसर मिल्यो । जिल्ला समन्वय समितिमा बसेर गर्ने कामको मेलो पहिल्याउन सहज भएको महसुस गरिएको छ भन्दै यसता क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु समय समयमा गरेर हामीलाई प्रयोग गर्नु होस् र हाम्रो योगदान राष्ट्र विकासमा सार्थक बनाउन सकियोस् भन्दै पुनः धन्यवाट दिएर विदा हुनुभयो ।

पुरुष सहभागीको तर्फबाट सम्भवत् जेष्ठ सहभागी स्याङ्गजा जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख श्री श्रीप्रसाद जि.टी. ले सर्वप्रथम यस किसिमको कार्यक्रम आयोजना गरेर संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले ७० वटै जिल्ला समन्वय समितिहरुलाई एकताबद्ध भई आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्न आवश्यक ज्ञान, शिप दिनु भएकोमा सबै सहभागीको तर्फबाट आभार प्रकट गर्दै आफूले लामो राजनितिक यात्रामा धेरै पटक जन निर्वाचित जनप्रतिनिधिका रुपमा काम गरेको । बि.सं. २०५२ साल पछि २ पटक जिल्ला सभापति भएको र अहिले पुनः समन्वय प्रमुख भएको बताउँदै प्रचलित संविधान, ऐन कानून बमोजिम काम गर्न यहाँको सिकाईले मद्दत गर्नेछ भन्दै पहिलो कार्यकालका साथीहरुको भोगाई र सिकाईका आधारमा सुभाब लिएर ऐन, निर्माण, संसोधन गरेर आगामी दिनमा उपलब्धीमूलक काम गर्न वातावरण बन्नेमा आफू विश्वस्त रहेको भनाई राख्नु भयो ।

समापन मन्तव्यका क्रममा जिल्ला समन्वय समिति महासंघ नेपालका अध्यक्ष श्री नवराज गेलालले दुई दिनको बसाई र सिकाईका आधारमा सहभागी साथीहरुले निकयौल गर्नु भएका समुहकार्यको निचोड प्रति महासंघ पुर्ण सहमत छ । यी विषय बिगत देखि नै हाम्रा एजेण्डा रहँदै आएका हुन भन्नु हुदै

संविधानको सर्वोच्चता भएको शासन प्रणालीमा जिल्ला समन्वय समितिलाई तोकिएको भूमिका कार्यान्वयनको माहोल बनाउन संघीय मामिला मन्त्रालयबाट भएको सहयोगका लागि धन्यवाद ज्ञापन गर्नु भएको थियो । अधिल्लो कार्यकालमा आफु जिल्ला समन्वय समिति भक्तपुरको प्रमुख भएर कार्य गर्दा नयाँ ब्यवस्थाको ब्यवस्थापनमै सबै तहका सरकारहरु आफुभित्रै रुमल्लिँदा जिल्ला समन्वय समितिहरु खोपामा राख्ने भिमसेन देवता जस्तो पुज्य तर आवश्यक ऐन कानून तथा स्रोत साधन र क्षमता विकासका कार्यक्रमले संवोधन नभएरै वित्ते भन्दै, तर कोभिड जस्तो महामारी र अन्य विपदको रोकथाम तथा नियन्त्रणमा ७७ वटै जिल्ला समन्वय समितिहरुले उत्कृष्ट कार्य गरेको अनुभूती भएको दावी गर्नुभयो ।

अहिले, संघीयताको सफल कार्यान्वयनमा जिल्ला समन्वय समिति अत्यावश्यक संरचना हो भन्ने स्थापित भएको छ । आगामी दिनमा आवश्यक ऐन कानून निर्माण/परिमार्जन गरी स्रोत साधन सहित सक्रिय रूपमा परिचालन गर्न संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले समन्वयकारी भूमिका खेल्न आग्रह गर्नु भयो । जिल्लामा संघ प्रदेश मातहतका कार्यालय थपिँदै छन् । स्थानीयतहका कार्यमाथि दोहोरो तेहोरो भएको छ । यी सबै संविधानले नचिन्ने संयन्त्र भन्दा संविधानले अहम भूमिकामा राखेको जिल्ला समन्वय समितिलाई आवश्यक ऐन कानून बनाएर तद् अनुसारको स्रोत साधन ब्यवस्थाका साथै निर्वाचित जनप्रतिनिधि तथा स्थानीयतहका मर्कचारीको क्षमता विकासमा लगानी बढाएर क्रियाशिल बनाउन मन्त्रालयले मेहनतगनू पर्ने र महासंघ सहकार्यगर्न तयार रहेको छ भन्दै पुनः यसकार्यक्रममा महासंघलाई समन्वयगर्ने अवसर दिनुभएको प्रति मन्त्रालयलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्नु भएको थियो ।

सभा अन्त्यमा श्रीमानसचिव सुरेश अधिकारीले दुई दिनको वसाई र समुह कार्यबाट उठेका विषय र मुद्दाहरु हेर्दा मन्त्रालयले कार्यान्वयन गर्न सक्ने, कानून संशोधनबाट हुने र केही विषय संविधानसंग सम्बन्धित भएका विश्लेषण गरिएको भन्दै प्राथमिकता साथ कार्यान्वयन गर्दै जाने प्रतिबद्धता जनाउनु भएको थियो । उहाँले पुनः सबैको सफल कार्यकालको शुभकामना र कार्यक्रमलाई सफल पारिदिनुभएकोमा स बैलाई हार्दिक धन्यवाद दिँदै समापन गर्नु भएको थियो ।

कार्यक्रमबाट सिकाई र भाबि कार्यदिशा

निर्वाचन पश्चात निर्वाचित जनप्रतिनिधिलाई संविधान, कानूनले दिएको काम, कतर्न्य र अधिकारबारे अभिमुखीकरण गराउन सक्दा उनीहरुको भूमिका राष्ट्रिय विकास, जनसरोकार र सेवा प्रवाह क्षेत्रमा उत्तरदायी एवं जवाफदेहि छ भन्ने कुराको बोध गराउन सकिएको । संघीयताको कार्यान्वयनमा सबै राज्य संयन्त्र सिकंदै र गर्दैको अभ्यासमा रहेकोले नेतृत्वले आफूले कुन अधिकार पाएको र त्यसको प्रयोग कसरी गर्दा राष्ट्र, राष्ट्रियताको श्रीवृद्धि हुन्छ र नागरिकले आफूलाई संरक्षण र मौलिक हकको परिचालनमा सरकार विश्वासीलो र भरपर्दो छ भन्ने महसुस गर्ने अवसर को श्रृजना हुने रहेछ ।

आगामी दिनहरुमा समय परिस्थिति अनुसार थप जिम्मेवारीका साथ दिगो विकास लक्ष्य हासिलगर्न जिल्ला समन्वय समितिहरुको क्रियाशिल अगुवाईबाट सूचकहरु स्थानीय सरकारका कार्यक्रममा समावेस गराउन तथा नागरिकरुलाई त्यसको जानकारी तथा त्यस प्रतिको ब्यक्तिगत खाईत्वप्रति सचेत गराउन स्रोत साधन सहित परिचालन गर्न तथा स्थानीय तहका संघ महासंघलाई भूमिका दिएर सहकार्य गर्न सकिने छ ।

प्रतिवेदक
कृष्णचन्द्र न्यौपाने
कार्यकारी महासचिव

सहभागीको नावाबली

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन विभाग (PLGSP)
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम

स्थानीय शासन सञ्चालनमा जिल्ला समन्वय समितिको भूमिका विषयक कार्यक्रम

मिति २०७९/३/२०, २१ र २२
उपस्थिति (Attendance)

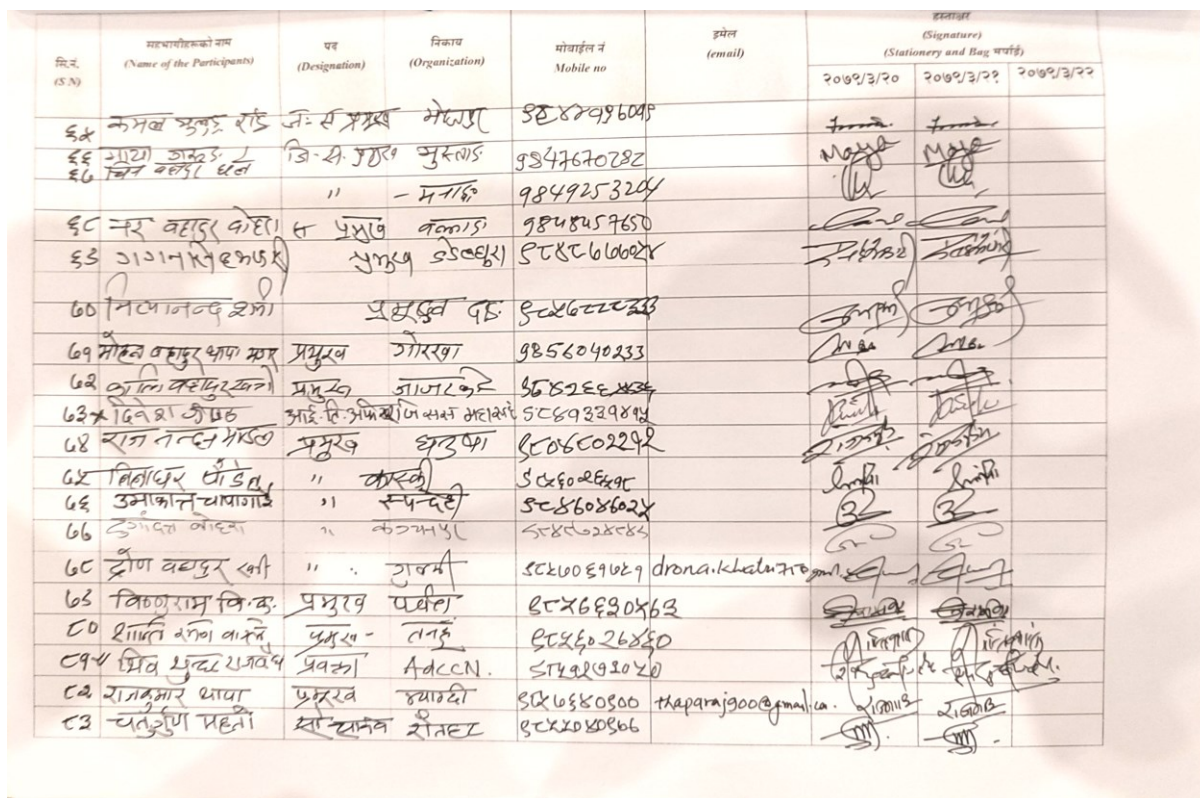
क्र.सं. (S.N)	सहभागीहरूको नाम (Name of the Participants)	पद (Designation)	निकाय (Organization)	मोबाईल नं Mobile no	इमेल (email)	हस्ताक्षर (Signature) (Stationery and Bag चर्पाई)		
						२०७९/३/२०	२०७९/३/२१	२०७९/३/२२
१								
२								
३								
४	नाडापण्डित अरिजित प्रमुख	प्रमुख	स.स.निकाय	९८३३०-५९८७७	np.adhikari1963@gmail.com			
५	इश्वरकाठुचापा	प्रमुख	मकुर	९८४९४६०३२९	ishwar15746@gmail.com			
६	बेलाराम रावल	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६८२९९९				
७	राधिकाश्री राय	प्रमुख	रातहट	९८४६०५६५८०				
८	कौशल किशोर सिंह	प्रमुख	सर्लाही	९८४६०३३३३३	Kaushalsingh33311@gmail.com			
९	सिता आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९९५५५९७७८	Sita.acharya@gmail.com			
१०	लुम्बिनी जौन	प्रमुख	सुल्पाग	९९५५५९७७८				

क्र.सं. (S.N)	सहभागीहरूको नाम (Name of the Participants)	पद (Designation)	निकाय (Organization)	मोबाईल नं Mobile no	इमेल (email)	हस्ताक्षर (Signature) (Stationery and Bag चर्पाई)		
						२०७९/३/२०	२०७९/३/२१	२०७९/३/२२
११	मेगापुल खना	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
१२	जामेदुल-हक	प्रमुख	वौडा	९८४६०५९९९९				
१३	कमलेश्वर आचार्य	प्रमुख	कमलेश्वर	९८४६०५९९९९				
१४	पुरुषोत्तम राय	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
१५	कमलेश्वर आचार्य	प्रमुख	कमलेश्वर	९८४६०५९९९९				
१६	कमलेश्वर आचार्य	प्रमुख	कमलेश्वर	९८४६०५९९९९				
१७	कमलेश्वर आचार्य	प्रमुख	कमलेश्वर	९८४६०५९९९९				
१८	धर्मराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
१९	शिवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२०	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२१	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२२	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२३	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२४	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२५	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				
२६	नवराज आचार्य	प्रमुख	सुल्पाग	९८४६०५९९९९				

क्र.सं. (S.N)	भागीदारको नाम (Name of the Participants)	पद (Designation)	निकाय (Organization)	मोबाइल नं (Mobile no)	इमेल (email)	(Signature) (Stationery and Bag पर्याप्त)		
						२०७२/३/२०	२०७२/३/२१	२०७२/३/२२
२७	गोबिन्द रातन	इन्जिनियर	निल-पम्पा	९८८२९८८	gobindratna			
२८	बालु-चाउरे	"	"	९८४३८८८८	balu-chauri			
२९	बालकुमार खोपडा	"	"	९८५१८८८८	balakumar			
३०	विष्णु शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८९०९८८८	visnu.sharma			
३१	अक्षरा थापा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८८४८८८८	akshara.thapa			
३२	पद्मनाभ नेपाल	उप-प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८९०९८८८	paddmanab			
३३	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
३४	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
३५	नितिन शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	nitin.sharma			
३६	नितिन शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	nitin.sharma			
३७	जीतनारायण शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	jeetanarayan			
३८	उमेश शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	umesh.sharma			
३९	शुभम शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	shubham.sharma			
४०	उमेश शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	umesh.sharma			
४१	गोविन्द रातन	इन्जिनियर	निल-पम्पा	९८८२९८८	gobindratna			
४२	बालु-चाउरे	"	"	९८४३८८८८	balu-chauri			
४३	बालकुमार खोपडा	"	"	९८५१८८८८	balakumar			
४४	विष्णु शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८९०९८८८	visnu.sharma			

क्र.सं. (S.N)	भागीदारको नाम (Name of the Participants)	पद (Designation)	निकाय (Organization)	मोबाइल नं (Mobile no)	इमेल (email)	(Signature) (Stationery and Bag पर्याप्त)		
						२०७२/३/२०	२०७२/३/२१	२०७२/३/२२
४५	शुभम शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	shubham.sharma			
४६	उमेश शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	umesh.sharma			
४७	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
४८	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
४९	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५०	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५१	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५२	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५३	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५४	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५५	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५६	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५७	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५८	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
५९	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
६०	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
६१	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
६२	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
६३	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			
६४	विमल शर्मा	प्रमुख	वि.सं.सं.सं.	९८४२८८८८	vimal.sharma			

२९

अभिमुखीकरणमा प्रस्तुत गरेका सामाग्रीहरू

पहिलो सत्र

जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिको कार्यसम्पादन

सत्रको विषयवस्तु

□ जिल्ला सभाको कर्तव्य र अधिकार,

□ जिल्ला समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार,

□ जिल्ला समन्वय समितिले समन्वय गर्नुपर्ने विषय

जिल्ला सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार

जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिको बैठक

जिल्लासमन्वय समितिले गर्ने समन्वय

जिल्लासमन्वय समितिका अन्य जिम्मेवारीहरू

स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनमा सहजीकरण गर्ने,

स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन गरी सोको प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाउने,

नेपाल सरकार र प्रदेशबाट सम्बन्धित जिल्ला भित्रका स्थानीय तह लक्षित गरी सञ्चालन गर्ने क्रियाकलापहरूमा आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने,

आफ्नो जिल्ला भित्रका गाउँपालिकारनगरपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरूमा समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने।

दोस्रो सत्र

डा. गोपि कृष्ण खनाल, सह-सचिव

तेस्रो सत्र

महासंघको प्रस्तुती , कृष्ण चन्द्र न्यौपाने, कार्यकारी महासचिव

चौथो सत्र

श्री बसन्त अधिकारी, सह सचिव